



Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

696. An, & qualiter beneficiorum tam existentium in ipsa cathedrali, quàm extra illam collatio competere possit, & de facto competat capitulo cathedrali sede Episcopali plenâ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

just. d. 10. n. 7. Azor. p. 2. l. 3. c. 43. q. 3. Garc. cit. c. 8. n. 150. Secundò posse illum partem jurisdictionis committere alteri, tum quia delegatus ad universitatem causarum unam vel alteram alteri subdelegare potest, ut Castrop. ex Sanch. loc. cit. §. 31. n. 2. & Bahl. Pont. de matrim. l. 5. d. 26. n. 21. tum quia Vicarius non tam est delegatus episcopi, quam ordinarius ipsius, unam cum eo personam representans. Castrop. ibidem, Tertio inter causas, quas Vicarius alteri delegare potest, videri esse collationem beneficiorum, dum ea in eo, cui committitur, non requirit necessariò Vicariatum generale; adeòque sicut Episcopus Vicario foraneo committere potest collationem beneficiorum, sic Vicarium generale eidem committere posse facultatem conferendi beneficia istius loci seu partis diocesis, in qua est iudex; cum ipse possit Vicarium illum constituere. Castrop. loc. cit. n. 18. Vide de his omnibus fusè Garc. cit. c. 8. n. 148. His suppositis,

2. Respondeo secundò, ad quæst. Quòd, si Episcopus designaret Vicariù generale cù potestate substituendi alium Vicarium, cum clausula: quem nos Vicarium nunc prout ex tunc cum eadem potestate substitui- mus: videtur posse talis substitutus Vicarius, non Episcopo, sed Vicario substituenti conferre beneficium; eò quòd is non à primo Vicario, sed ab ipso Episcopo acceperit potestatem conferendi; adeòque sicut ipse Vicarius provideri potest de beneficio, ita etiam à tali Vicario substituto. Castrop. n. 19. citans Garciam. cit. c. 8. n. 145. De cæterò dum is substitutus Vicarius constitutus est à Vicario Generali, in casibus nempe, in quibus is independenter ab Episcopo alium designare potest, non potest Vicario, à quo substitutus, conferre beneficium; quia jam militat eadem ratio, quare ipse Vicarius generalis Episcopo, à quo constitutus, conferre nequeat beneficium. Castrop. n. 19.

Quæstio 695. An & qualiter valeat collatio facta à Vicario post ejus revocationem?

1. Respondeo primò: quòd, si Vicarius habens potestatem conferendi revocatus, seu amotus fuerit ab officio per Episcopum, valet adhuc collatio facta ab eo revocationem ignorante. Garc. n. 174. citans Sanch. l. 3. de matrim. d. 30. n. 11. Sbroi. l. 3. q. 36. Paris. de resq. l. 7. q. 24. n. 41. Lancell. de attent. p. 3. c. 10. n. 23. Coraf. p. 2. c. 8. n. 8. Rebuff. Boerium Selvam &c. In revocatione namque facta per Episcopum requiritur intimatio per ipsum Episcopum, aut de ejus ordinatione facta, aliàs valebunt gesta per Vicarium, etiam si habeat notitiam revocationis, quin &, etiam si hæc publicè sit nota. Garc. n. 176. citans Sanch. ubi ante. Boerium decis. 347. Rebuff. in pr. cit. de forma Vicar. n. 210. Cuchum l. 3. tit. 8. n. 148. Coraf. Sbroi. Quin & Episcopus, licet revocavit Vicarium, non censetur tamen voluisse hanc revocationem effectum habere, antequam sit ei pro ejus parte intimata, non secus ac etiam in constitutione Vicarii. Garc. n. 177.

2. Respondeo secundo: Collatio facta à Vicario revocato per mortem, aut translationem Episcopi, aliàmve vacationem Episcopatus valet, Vicario hanc vacationem ignorante. Garc. n. 175. citans Gonz. gl. 15. §. 2. n. 19. & §. 5. proæm. n. 103. Lancell. ubi supra n. 24. Paris. & c. testantq; sic decisum à rota in la- nensi Canoniceatùs. anno 1546. tamen enim revocatio, seu potius exspiratio Vicariatus habeat suum effectum, etiam non intimatà morte Episcopi, aliàve vacatione Episcopatus; eò quòd sit à jure ipso

facta, ut Sanch. loc. cit. n. 4. Felin. in c. ex parte decan. de rescrip. n. 8. Paris. apud Garc. n. 178. Valent tamen gesta per eum, quando communiter ignoratur mors, quamvis ipse Vicarius conficius sit illius; uti etiam quando esset communis error, & ignorantia revocationis, etiam ipsi intimatæ; non autem quando communiter scitur mors, licet Vicarius eam ignoret. Garc. n. 179. ex Sanch. loc. cit. n. 4. & 11. & d. 22. n. 59.

PARAGRAPHVS V.

De potestate Capituli tam sede plenâ, quam sede vacante, ejus- que Vicario ad conferenda beneficia?

Quæstio 696. In genere an, & qualiter beneficiorum, tam existentium in ipsa Cathedrali, quam extra illam collatio competere possit, & de factò competat capitulo cathedrali sede Episcopali plena?

1. Respondeo primò: capitulum, non secus ac privatus alius, habere potest jus conferendi beneficia extranea, hoc est, constituta extra ipsam cathedraliam privativè ad episcopum, & absque ejus consensu. Castrop. Tr. 13. d. 2. p. 27. n. 2. citans Azor. p. 2. l. 6. c. 25. q. 9. Gonz. gl. 45. n. 38. cum communi.

2. Respondeo secundò, etiam quòd ad præbendas & canonicatus ipsius cathedralis ex consuetudine seu præscriptione habere potest, & ordinariè habere solet jus conferendi illos sine episcopo, seu privativè ad episcopum. Castrop. loc. cit. n. 3. citans c. ex parte, de concess. præbenda. Hanc tamen consuetudinem debere esse immemoriam, ob vehementem juris resistentiam, ait Card. de Luca de benef. d. 31. n. 14. de quo erit specialis quæstio infra.

3. Respondeo tertio: alia quòque beneficia inferiora existentia in cathedralibus ex consuetudine quòdque privativè spectant ad Capitulum, aut alium illius Prælati, puta, Decani, Præpositi, collationem, tamen si aliàs jure speciali sint simultaneæ collationis Episcopi & Capituli, ut dictum supra. Porro Capitulum, dum ex legitima consuetudine nomine Ordinarii Collatoris venit, confert privativè ad Episcopum, Sede papali vacante, in mensibus aliàs reservatis Papæ, Card. de Luca loc. cit. n. 15. citans decis. Rota 980. n. 5. apud Seraphin.

4. Respondeo quartò: præcindendo à consuetudine & ordinatione contraria fundatoris, communior sententia habet, collationem in Cathedralibus de jure communi esse simultaneam Capituli & Episcopi, juxta dicta superius, Lott. l. 2. q. 21. n. 8. citans Gl. in c. cum Ecclesia Vulterana, de elect. & in c. ult. de suppl. negl. Prælat. & in c. irrefragabilis. de off. Ordin. quas Glossas communiter receptas testatur Bellamer. Item Mantica, decis. 56. qui testatur hanc sententiam probatam fuisse S. Congregationi Trid. Item Gonz. gl. 45. num. 39. Mand. ad reg. 17. q. 14. n. 2. & c. Observandum tamen ex eodem Lott. quòd ait n. 9. quòd, dum dicitur, sic jure communi esse cautum, ut in cathedralibus collatio sit simultanea, hoc non ita accipiendum, quasi lex aliqua: vel canon id ipsum expresse disponat, (textus enim cit. c. cum Ecclesia Vulterana, & c. postula-

stis. de concess. prab. qui pro hac sententia allegari solent, non satis id probant) sed quod ita sit indutum per interpretationem doctrinalem, quæ ubi ratione constat, & per Glossas & DD. communiter est recepta, facit jus, veniuntque appellatione juris communis, ut Bero. *cons. 91. n. 1. l. 1.*

5. Porro ratio hujus simultaneæ non tam constituenda est in summa connexionione, quam Episcopus habet cum Capitulo, ita ut unum cum eo Episcopus efficiat; natura autem ita comparatum sit, ut nulla actio, prout actio est motus, attribuat capiti sine corpore (petitur namque in hac ratione principium, seu quod est in questione, utrum nimirum in potestate conferendi canones ita connectant Episcopum & Capitulum, cum textus ille *c. novit. de his, que sunt à Præl.* connexionem hanc non faciat respectu potestatis conferendi, sed tantum respectu participationis, consilii, supposito, quod bona & administratio eorum sit inter Episcopum & Capitulum discreta) quam in eo, quod præbendæ in ecclesia cathedrali præsumantur institutæ de bonis communibus Episcopi & Capituli. Unde si de hoc expresse liqueat, si præsumatur, videtur aequale jus utriusque competere. *Lott. loc. cit. à n. 11.* & hanc rationem ponit Abbas in *c. cum Ecclesia Vultur.* quam probavit Præpos. & Rota apud *Lott. n. 17.* Atque ex dicta ratione jam patet, maximum quoad hanc simultaneam collationem esse faciendum discrimen inter præbendalia beneficia ipsius Cathedralis (quo nomine non tantum reputantur Canonicatus, utpote necessarij habentes præbendam vel actu, vel in expectatione, sed etiam dignitates & personatus. *Lott. l. cit. n. 18. ex Cujacio rubr. de præb.*) & non præbendalia; ita ut non tantum Canonicatus & præbendæ illius, sed & dictæ dignitates spectent ad simultaneam illam collationem. *Lott. ibid. n. 19.* citans *Gl. in c. 1. d. 21. v. disponit.* & Rotam in *Barbastro Archipresb. 18. Junii 1615.* Non verò beneficia inferiora. *Lott. n. 20. ex Abb. ubi supra. n. 8.* Item quod portiones & dimidia dignitates in Cathedrali, etsi propriè præbendæ non sint; cum præbendæ duntaxat dicatur, quæ est Canonici vel Dignitati connexa; quia tamen & hæ portiones constituuntur ex communibus redditibus ecclesiæ Cathedralis. spectant ad dictam simultaneam collationem. *Lott. num. 22. & 23.* citans eandem Rotæ *decis.* in qua plures aliæ ejusdem Rotæ decisiones allegantur.

Quæstio 697. An, & qualiter, supposito & ille hoc jure simultaneæ collationis, ea fieri possit, nihilominus per unum, puta, per solum Episcopum, vel solum Capitulum?

1. Respondeo primò: hoc fieri posse dividendo exercitium istius potestatis, seu juris conferendi simultanei, vel per turnum, vel per beneficiorum genera, ita ut Episcopus conferat unius, Capitulum alterius generis beneficia. *Lott. n. 29.* & sic praxis frequentius induxit turnariam divisionem per menses, vel hebdomadas aliæve tempora, ut unus uno, alter alio tempore in solidum ac pleno jure conferat; quod ipsum etiam discordiarum vitandarum gratià indutum est in ipsimet Capitulis inter Canonicos, dum collatio privativè spectat ad Capitulum. *Card. de Luca de benef. d. 1. n. 31. & 32. & d. 32.* Habebunturque in hoc casu omnes provisiones illæ tanquam simul-

tanæ, & conjunctim factæ; quia licet exercitium sit dividuum, non tamen est dividuum jus illud potestatis, sed in solidum cuilibet eorum competit, & ipsa ejus substantia penes omnes individua manet, divisio solum exercitio. *Corr. pr. benef. l. 3. c. 6. n. 72.* *Card. de Luca. loc. cit. n. 33.* *Lott. loc. cit. n. 30.* adjecto simili de pluribus fratribus dividendis inter se Comitatum; qui etsi separatim exercent jurisdictionem in portione sibi competente, non tamen intelliguntur disjunctim quidquam agere respectu ipsius jurisdictionis. Atque ita dum per unum fit collatio, tunc per omnes fieri dicitur, eorumque Mandatarius seu Vicarius dicitur ille, qui tunc exercitium habet. *Card. de Luca. cit. n. 33.*

2. Respondeo secundò: adhuc locum esse juristi conferendi simultaneè, dum unus eorum confert, altero non contradicente (intellige, ut Garcias, intra semestrem) quamvis enim actus sit simultaneus, est tamen in solidum penes utrumque, & sic dividuus respectu exercitii, proinde nihil est, quod minus fieri possit separatim. *Garc. p. 5. cap. 4. nu. 42.* citans *Mandol. in reg. 17. quæst. 14.* & plures Rotæ *decis.* *Lott. loc. cit. num. 22.* citans *Gonz. gl. 45. n. 52.* *Achill. decis. 4. de præb.* & approbatam dicens hanc sententiam per Rotam in *Tarracon. Sacristia 19. Martii 1602.* Unde ea collatione facta ab Episcopo vel Capitulo, altero non probante, nec contradicente, dicitur interim jus considerabile quæsitum taliter provisio, ita ut non valeat provisio Papæ alteri postea facta, non facta de eo mentione, & sit locus regulæ *de non tollendo jure quæstro.* *Garc. n. 44.* citans *Mandol. ad reg. 17. q. 14.* *Achill. decis. 267. n. 11.* Quod si tamen fieret collatio per unum, tanquam de beneficio spectante ad suam collationem privativè ad alterum, actus foret nullus defectu potestatis, *Lott. n. 31.* De cætero, dum de hoc manifestè non constat, collationem taliter factam ab uno, id præsumendum non est; eò quod ubicunque capi potest interpretatio mentis conservandi simultaneam; ea omnino capiendæ est, ut actus valeat: unde dum Episcopus confert solus non statim interpretabimur, eum voluisse facere collationem privativè ad Capitulum, sed potius eidem Capitulo præservare jus suum veluti implicitum actui traditionis possessionis, dum nimirum scit, actum hunc ad Capitulum de jure pertinere, neque aliter traditam possessionem cuiquam suffragari: & ex altera parte non ignorat, actum illum traditionis possessionis in eo, qui potest conferre, habere vim collationis, de quo infra. *Garc. n. 47.* *Lott. à nu. 33.* citans *c. si capitulo. de concess. præb. in 6.* *Callador. decis. 8. de causa possess. & prop. Ferret. cons. 220. num. 13.* & plures Rotæ *decis.* Nisi fortè Capitulum dedisset possessionem, dicens, se velle obedire mandatis. Quamvis & in hoc casu verius censeat *Garc. n. 48.* traditionem possessionis habere vim collationis. Subdit nihilominus *Lott. n. 36.* quod, licet, ut dictum, ea mens conservandi simultaneam semper salvari possit in Episcopo, è converso tamen difficile esse, eam salvare in Capitulo, dum hoc solum confert, nisi deatur causa aliqua non expectandi, ut Episcopus simul conferat, veluti dum abesset, non tam citò reversurus, ut in terminis Episcopi absentis, & de gentis in Curia censeat Rota in *Placentina Canonicatus. 26. Febr. 1596.*